

AUTOGENERACIÓ I CONSUM JUST D'ENERGIA AL DISTRICTE SANTS-MONTJUÏC, SOTA LA BASE DE L'ESS

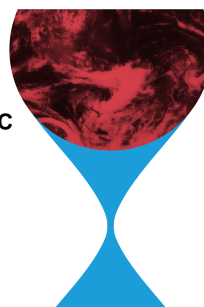
En el marc de la Taula per l'emergència climàtica de Sants-Montjuïc

DATA: 25 de novembre de 2021 (dijous) de 18:00 h a 19:30 h.

LLOC: Escola Joan Pelegrí (Hostafrancs, districte Sants-Montjuïc).

Cal confirmar assistència enviant un correu a dte03_emergenciaclimatica@bcn.cat

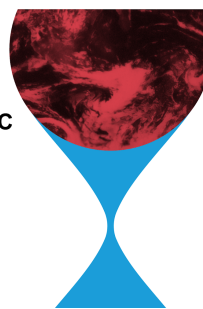
PROGRAMA (durada: 1,5 hores)	
18:00-18:05 (10 minuts)	<p>Benvinguda. <i>Lloc (sota la placa, al terrat).</i></p> <p>Carolina López, Consellera medi ambient i urbanisme del Districte Sants-Montjuïc.</p>
18:05-18:35 (15 minuts)	<p>Visita guiada a les plaques fotovoltaïques del terrat de l'escola Joan Pelegrí. <i>Lloc (sota la placa, al terrat).</i></p> <p>Roger Porta, Solvat, enginyeria encarregada de la instal·lació de les plaques fotovoltaïques.</p>
18:35-18:45 (10 minuts)	<p>L'energia solar: font d'energia i aprenentatges. <i>Lloc (escola Joan Pelegrí, a definir en funció de l'assistència).</i></p> <p>Víctor Ranera, Director de l'escola Joan Pelegrí. L'Escola Joan Pelegrí del barri d'Hostafrancs va obrir un procés d'autofinançament de plaques fotovoltaïques entre les seves famílies i va poder fer la instal·lació.</p>
18:45-19:00 (15 minuts)	<p>Reduïm, generem i compartim la nostra energia. El cas de la Comunitat energètica La Bordeta. <i>Lloc (escola Joan Pelegrí, a definir en funció de l'assistència).</i></p> <p>Gaia d'Elia, de BATEC, Pol Cooperatiu per la Transició Energètica. Un espai d'intercooperació que suma experteses per un model energètic sostenible, just i democràtic promogut des de l'ESS.</p>
19:00-19:15 (15 minuts)	<p>Primers passos de Energetix Poble-Sec. <i>Lloc (escola Joan Pelegrí, a definir en funció de l'assistència).</i></p> <p>Marco Massetti, Energetix, grup de suport d'energia del Poble-Sec, sorgit arrel de la crisi de COVID-19 amb l'objectiu de promoure la consciència climàtica entre els veïns i veïnes del Poble-sec. També inclou crear una comunitat organitzada per fer un barri més sostenible.</p>
19:15-19:30 (15 minuts)	<p>Torn obert d'aportacions i debat. <i>Lloc (escola Joan Pelegrí, a definir en funció de l'assistència).</i></p>

Moderadora: Ana Villagordo-Secretaria de **Oficina Tècnica de la Taula d'Emergència Climàtica del Districte Sants-Montjuïc.**

Assistents:

nº	Entitat/organització/administració	Persona
1	Consellera medi ambient i urbanisme del Districte Sants-Montjuïc	Carolina López
2	Oficina Tècnica de la Taula d'Emergència Climàtica del Districte Sants-Montjuïc	Ana Villagordo
3	Batec - Cooperatives sector enginyeria ecològica i cercle transició ecosocial	Gaia d'Elia
4	Escola Joan Pelegrí	Víctor Ranera
5	Enginyeria plaques solars Joan Pelegrí. Solvat	Roger Porta
6	Energetix	Juan García
7	Energetix	Marco Masseti
8	Energetix	Marco Miozzo
9	Miembro Capítulo Español del Club de Roma. President de l'Àrea 8 i Polígon Pedrosa	Baltasar Pozuelo
10	Particular. Treballa a Barcelona + Sostenible Fàbrica del Sol i és mare del Joan Pelegrí	Neus Paradell
11	Particular	Ramon Lluís Vilaseca
12	Particular	Alfredo Gómez
13	Particular	Eva Fontanilles
14	Particular (es dedica a Energies renovables)	Francesc Capó
15	Particular	Alberto Mur
16	Som Energia Barcelona	Ferran Marín Pastor
17	Som Energia Barcelona	Albert Mur
18	Som Energia Barcelona	Ernest Escudé
19	laboqueria taller d'arquitectura sccl projecte Bombolles d'Ocupació	Oriol Antolin
20	Particular	Josep Cano
21	Particular	Joan Campeny
22	Particular	Rosa Bastida
23	Particular	William Coffey
24	L'Economat Social	Jep Pedrosa
25	Poble Sec	Tamara Sancho
26	Enginyeria plaques solars Joan Pelegrí. Solvat	Judit

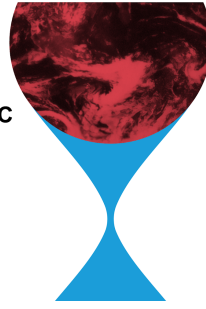
Visita al terrat (explicació feta per Solvat, enginyeria que ha fet la instal·lació fotovoltaica de l'escola)

Al terrat es van poder visitar els inversors (aparells que transformen el corrent continu en altern) i també saber com cadascun dels 3 edificis que tenen plaques fotovoltaïques aprofiten aquesta energia per l'autoconsum (en quin percentatge ho fan) i també quins consumeixen tot el que generen i quins tenen excedent que cal injectar a la xarxa. De fet, les plaques de l'escola de primària són les úniques que no estan encara connectades perquè han tingut un problema amb Endesa pel tema de subministrament d'energia, i fins que no es solucioni no es poden connectar a la plaques. Mentrestant està en procés de legalització.

Actualment no és viable fer una comunitat energètica entre l'escola i habitatges o equipaments del seu entorn proper (500 metres) ja que només existeix el repartiment estàtic d'energia, és a dir, que l'escola hauria de donar el mateix tant per cent d'energia tots els mesos, fet que li faria perdre autonomia en els mesos d'hivern. Quan estigui regulat i legalitzat el repartiment dinàmic l'escola podrà vendre només els excedents de caps de setmana i estiu, d'aquesta manera podran treure un major rendiment.

Quan s'injecta energia sobrant a la xarxa però la instal·lació està legalitzada com autoconsum amb compensació simplificada, no ha de pagar cap peatge. El fet de pagar un peatge o no, no depen tant de si és comunitat energètica o no, sinó de la modalitat amb la qual està legalitzada la instal·lació. A nivell de cost, si actualment estem comprant l'energia a 0,20€/kWh, l'energia excedentària es la compensen a 0,05€/kWh.

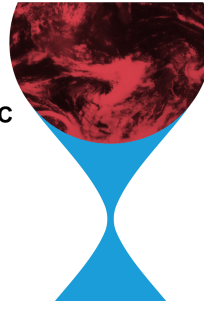

És a dir relació 1/4.

Ponències (fetes en una aula de sisè de l'escola)

Després de fer una **visita al terrat** on es troben les plaques solars tèrmiques i les fotovoltaïques (instal·lades sobre una pèrgola que s'havia instal·lat prèviament per donar ombra al pati de l'escola) i sentir al director de l'escola i a l'enginyer responsable de la instal·lació renovable; vam seguir el debat en una aula de la classe. En aquest debat els ponents van comentar els següents aspectes:

- La gent de **Batec** va explicar la seva proposta de la **Comunitat Energètica de La Bordeta**. Es va reforçar la importància del projecte també a nivell social, així com la seva replicabilitat a altres models de comunitat i territoris. Documentació sobre Batec que es pot trobar adjunta en aquesta acta. Més detalls sobre l'estat d'aquesta comunitat que m'ha facilitat Gaia d'Elia:
 - Ara mateix, s'ha engegat la fase comunitària, i estem acabant de definir el grup pinyol, per poder constituir una primera forma jurídica propia que ens permeti fer-la créixer en els propers mesos i anys.
 - Per altra banda, estem amb els primers estudis tècnics previs (potencial de generació i diferents opcions de disseny de les instal·lacions). Un cop definit el grup pinyol (de cara al gener) volem començar amb la fase de diagnòstic dels edificis i usos energètics, per avançar en la definició de necessitats i reducció de la demanda.
 - De moment estem treballant amb 4 actors (però tot això encara està en procés i res tancat del tot), La Borda (comunitat de veïnes, cooperativa d'habitatge); l'Economat Social (comerç, integrat a l'edifici de La Borda), La Lleialtat Santsenca i La Diversa (cooperativa d'habitatge però que no es de nova construcció). Per altra banda també hi ha el paper clau de Can Batlló on es podria posar un camp de captació (fotovoltaica) i que també entraria (en algun moment) en aquest grup pinyol/impulsor. Pel que fa a aquestes comunitats, han estat participant de les trobades de la CEL a través d'un representant, i la idea és, al llarg del mes de gener, poder presentar el projecte en assemblees/reunions plenàries de cadascun dels actors per poder resoldre tots els dubtes pendents.
 - Hi ha una part del projecte que l'hauran de pagar les veïnes sí (autopromoció que en diem), en els propers mesos, un cop aterrats estudis tècnics, la idea és trobar diferents mecanismes de finançament a través de Coop57, Som Energia (ambdues ja han mostrat interès en el projecte) o d'altres.
 - Vídeo de Batec:
https://twitter.com/batec_coop/status/1463819383202095107?s=21
- El **director de l'escola** va explicar com s'havia realitzat el finançament (crowdfunding) de les instal·lacions fotovoltaïques dels tres edificis de l'escola, amb el suport de les famílies. Es van diferenciar dos períodes d'aportacions: persones de l'entorn de l'escola (famílies, personal, barri...) i després oberta a la comunitat financera d'ECrowd. Més o menys, un 50% del capital va ser obtingut de gent propera a l'escola. El retorn és a 6 anys. Els percentatges d'autoconsum

respecte el consum són 13%, 19% i 60% per als edificis de Secundària, Infantil-Primària i Cicles formatius (c/Guadiana). Els excedents es tindran a l'escola de Cicles formatius (caps de setmana i juliol-agost) i Infantil-Primària (a l'agost).

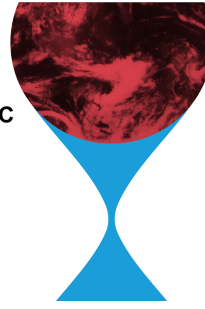
- **Energetix** també van intervenir per explicar com havia sorgit la seva iniciativa i que es basava en tres grans eixos: confort i estalvi energètic, factures i subministrament (que es deriva al PAE) i creació de comunitat energètica a Poble Sec. Es troben a Poble Sec i fan una trobada setmanal, els dimecres.

Intervencions:

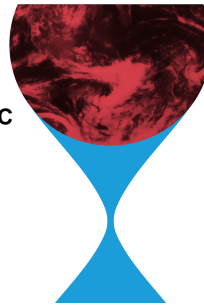
- Un parell de veïns del barri volen saber com fer per instal·lar plaques fotovoltaïques al seu edifici i convèncer a la comunitat. No saben on buscar informació.
- Alguns dels assistents diuen que no es troba fàcilment aquesta informació quan s'adrecen a l'Ajuntament de Barcelona.
- També es parla dels PAEs, Punts d'assessorament energètic. Es considera que estan saturats i si ara han d'afegir més informació 'climàtica' no es veu com podran respondre. En tot cas, s'explica que en aquests punts sí que t'expliquen què fer per fer una instal·lació fotovoltaïca en un edifici.
- Els assistents del grup local de Som Energia insisteixen en la dificultat de fer instal·lacions fotovoltaïques a Barcelona per temes de normativa. Es comenta que hi ha comunitats a Alzira, Crevillent i Balenyà que funcionen molt bé i des de fa molt de temps. S'identifica que manca una normativa unificada a tota la ciutat, ja que depèn de l'urbanista/arquitecte que et trobis al districte, ho tindràs més o menys fàcil. Al final de l'acta s'afegeix informació al respecte que la gent de Som Energia ens ha facilitat.
- Es clarifica que una cosa és l'autoconsum compartit i una altra cosa és una comunitat energètica. No es té massa clar. Sembla ser que si ets una comunitat energètica no has de pagar peatge o en tot cas pagar-ne més per incorporar a la xarxa el teu excedent energètic. En una comunitat energètica aquesta energia excedent es pot vendre a algú que estigui a menys de 500 metres (tot i que en alguns indrets això es fa a nivell de poble sencer i depèn de la normativa de cada lloc).

Informació facilitada pel grup local de Som Energia Barcelona:

- Les compres col·lectives són iniciatives dels grups locals de Som Energia amb el suport del personal tècnic de la cooperativa, en aquest enllaç [trobareu](#) la informació completa.
- Respecte les comunitats energètiques locals, hi ha les promogudes des de cooperatives o iniciatives ciutadanes. N'hi han d'altres promogudes per ajuntaments, ja sigui amb solitari, amb grans empreses elèctriques o amb organitzacions ciutadanes. Tot just s'acaben de constituir, i algunes ja tenen acords amb privats o ajuntaments per a posar plaques i fer autoconsum compartit.
 - A l'illa de La Palma hi ha [Energia Bonita](#).
 - A Crevillent esta [Enercoop](#)
 - A Alzira i a altres municipis del País Valencià [Sapiens](#)
 - A [Balenyà](#) es va crear la cooperativa Balenyà Sostenible.

- A Olot, l'associació de veïns del [barri de Montolivet](#) fa poc van signar un conveni amb l'ajuntament per la cessió d'una coberta d'un edifici municipal.
- Amigos de la Tierra van fer una [guía](#) on es pot trobar casos d'èxit en altres països.
- Respecte a les dificultats de fer instal·lacions fotovoltaïques a Barcelona:
 - A diferència d'altres campanyes (compres col·lectives) moltes de les cobertes / terrats on hem de posar plaques estan afectades per ombres, són espais molt reduïts i/o cobertes no legalitzades, ... i això ens porta a buscar alternatives imaginatives per tal de poder donar una resposta positiva a la persona sòcia (enlloc de descaratar la instal·lació per motius tècnics a primeres de canvi). Les propostes imaginatives, però, sovint no es troben a la primera, i acaben passant setmanes abans no consensem alternativa amb les sòcies.
 - Algunes d'aquestes solucions tècniques "imaginatives" són estructures elevades (ombrejats, pèrgoles, ...) que requereixen del vist-i-plau del tècnic municipal, i això ens porta a un segon problema: no hi ha normes clares i sovint depèn de la interpretació del arquitecte de Districte en qüestió. En aquest punt cal dir que fins ara demanàvem assessorament a diferents tècnics municipals (paisatge urbà, Agència de l'Energia, ...) abans de fer la sol·licitud de Llicència d'obra, però des de fa poques setmanes, veient que les recomanacions dels tècnics no eren vinculants per l'arquitecte que finalment ha d'aprovar la llicència, actualment les sol·licituds de llicència d'obra d'instal·lacions "imaginatives" les estem tramitant com la resta (les senzilles) i després ja lidiarem amb cada arquitecte.
 - Les llicències per instal·lacions FV petites segueixen el tràmit de Comunicat (assabentat). Aquest Comunicat pot ser "immediat", que és el tràmit més senzill, però això no vol dir que ho sigui doncs s'ha de fer igualment un Projecte i s'ha de sol·licitar un Informe d'idoneïtat a una OCA (Col·legi d'enginyers, per exemple), perquè doni el vist i plau al projecte. Aquesta OCA triga aproximadament 15 dies - 3 setmanes en fer l'informe, sempre i quan no hi trobi algun inconvenient, ja que aleshores dupliquem els terminis. Si el Comunicat és diferit, aleshores pots trigar mesos en tenir la llicència, doncs demanen Informes preceptius a terceres parts. Actualment, per exemple, tenim dues llicències aturades des de novembre (ISB004 i ISB029).
- A aquest fre (i sobre-cost) que suposa demanar un Informe d'idoneïtat cal dir que fa pocs mesos la OCA va canviar els requeriments alhora de presentar la documentació, fet que ens ha obligat a re-organitzar la documentació, i per acabar-ho d'adobar, fa poques setmanes van canviar el criteri sobre el "qui" havia de presentar la documentació (sol·licitud Informe d'idoneïtat), ... un nou canvi ... (aquests canvis suposen endarreriments, no només pels canvis en si, sinó també perquè dels canvis ens assabentem quan alguns expedients estan aturats sense que ens hagin avisat de res, i fins que no responen la reclamació passen dies i dies ...

Acords i opinions recollides posteriorment a la sessió:

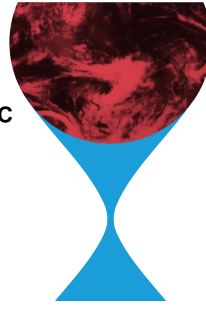
- Es troben a faltar agents en aquestes trobades que aportin valor al debat i a les solucions (el tècnic d'urbanisme del Districte, la referent ambiental del Districte, La Borda, La Diversa, Coòpolis i Societat Orgànica -Batec sí que hi era en representació, però la seva presència hagués aclarit alguns temes de manera més directa, algun dels tècnics del PAEs del Districte per explicar la seva experiència al respecte, alguna associació de veïns, etc.).
- Ja només a la sessió d'una hora i mitja que es va realitzar (que es va quedar curta per resoldre dubtes i plantejar sinèrgies) es va trobar interessant:
 - Importància de sensibilitzar a la ciutadania en la importància de reduir la demanda d'energia i lligar-ho a emergència climàtica.
 - Facilitar a veïns/nes interessades la instal·lació de plaques fotovoltaïques en les seves comunitats i formar i sensibilitzar al respecte.
 - Explicar l'experiència de l'escola Joan Pelegrí a altres centres escolars (però han de comptar amb superfície suficient al terrat, poc habitual).
 - Connectar la possible comunitat energètica que Energetix està presentant a un Pla de Barris amb l'experiència de La Bordeta.
 - Fer arribar experiències com la de la Comunitat energètica o la de l'escola a la ciutadania, per mostrar opcions autogestionades i d'autoconsum.

La sessió va ser molt tècnica. Hi havia dos perfils: enginyers/enginyeries o persones interessades en energies fotovoltaïques i amb coneixements de base; i veïns/veïnes que volen saber què fer per instal·lar fotovoltaïques a les seves comunitats i convèncer els seus veïns i veïnes. Llavors, es planteja un doble objectiu al respecte:

- **Motivar a la ciutadania dels districte a instal·lar fotovoltaïca a les seves comunitats en base a la informació, la sensibilització i la**

TIC TAC
CLIMA

A SANTS-MONTJUÏC
FEM FRONT A
L'EMERGÈNCIA
CLIMÀTICA

facilitació d'eines per fer-ho possible.

- **Connectar experiències a més gran escala (comunitats energètiques) per compartir coneixements, sinèrgies i explicar-ho a la ciutadania per fer un pas endavant un cop aquesta ja estigui sensibilitzada.**